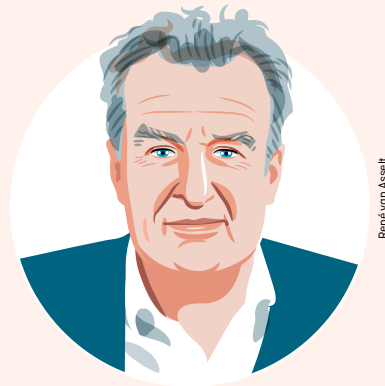

U bent duurzaam, ik ben duurzaam, iedereen duurzaam

René van Asselt

Aangekondigd was dat de broeikas-uitstoot van eerdere Olympische Spelen zou worden gehalveerd. ‘De groenste Spelen ooit!’ Er waren herbruikbare bekertjes, minder nieuwbouw dan bij voorgaande Spelen en ook waren alle locaties bereikbaar met het openbaar vervoer (poeh poeh). Allemaal leuk en aardig, maar toch is het bizar om Olympische Spelen duurzaam te willen noemen.

Allereerst kost het evenement een kleine 10 miljard. Een hoop geld voor een feest. Zo’n tien miljoen mensen waren naar Parijs gevlogen. Ik hoorde bij een reportage fans die vanuit Egypte en China kwamen om LeBron James in het echt te zien. Die mensen hebben thuis allemaal een televisie, waarop je zelfs de zweetdruppels op het gezicht van de Amerikaanse basketballer kunt zien – veel beter dan in een stadion. De enige reden om naar een stadion te gaan, is dat wij kuddedieren zijn die een merkwaardige extase ervaren wanneer we temidden van tienduizenden soortgenoten zitten. Iets wat Elias Canetti (1905-1994) scherp analyseerde in zijn boek *Massa en macht*.

De inflatie van het begrip ‘duurzaam’ wordt belichaamd door de vorige topman van Unilever, Paul Polman. Die zei van zijn eigen bedrijf dat het al behoorlijk duurzaam was, maar hij het nog een slag duurzamer zou maken. En voorwaar, alom werd Polman als lichtend voorbeeld afgeschilderd. Kom op zeg, Unilever heeft onder zijn leiding zoveel palmolie verbruikt dat je zou kunnen zeggen dat Polman de orang-oetan bijna eigenhandig de nek heeft omgedraaid.

Polman werd zelfs geframed als het dianegatief van Ben van Beurden, de vorige topman van Shell, die voor buitengewoon onduurzaam doorging, omdat Shell nu eenmaal in de fossiele business zit. Terwijl je de stelling kunt verdedigen dat Ben van Beurden als topman van Shell duurzamer bezig is geweest dan Paul Polman als topman van Unilever. Per slot van rekening heeft Shell onder Van Beurden de koers verlegd van aardolie naar aardgas (helpt van de CO₂-uitstoot) en is Polman bij Unilever noest doorgegaan met het vernietigen van het leefgebied van de orang-oetan.

Media-wetenschapper Mirjam Vossen schreef vier jaar geleden al in *Trouw* dat woorden als ‘duurzaam’, ‘groen’ en ‘hernieuwbaar’ hol zijn. Met biomassa als schrijnendste voorbeeld. ‘Hoe is biomassa ooit in de “groene” en “duurzame” hoek beland?’

Vrijwel iedereen – ook onze bestuurders en regeringen – heeft geaccepteerd dat er bossen ver weg worden gekapt, de bomen in een versnipperaar gaan, vervolgens met een hele grote boot naar Rotterdam worden vervoerd, daarna met een wat kleinere boot naar de kolencentrale in Geertruidenberg gaan en dan worden verbrand samen met steenkool. Het Zweedse Vattenfall bouwt biomassacentrales en adverteerde tot voor kort met de slogan ‘fossielvrij binnen één generatie’. Je moet maar durven, jezelf vandaag de dag nog steeds als groen en duurzaam presenteren terwijl je bomen verbrandt.

Dat hebben we met zijn allen ‘duurzaam’ genoemd, op last van politici als Diederik Samsom en Frans Timmermans. We hebben het niet alleen geslikt, maar er ook nog eens tientallen miljarden subsidie voor ter beschikking gesteld. Voor alle duidelijkheid, ik schreef in dit weekblad meer dan vijftien jaar geleden al dat het krankzinnig was, maar vrijwel iedereen was toen voor biomassa. Bijna alle politici, bijna alle journalisten, bijna de hele milieubeweging. Goed plan hoor, lekker groen, lekker duurzaam, lekker hernieuwbaar.

Dat de Olympische Spelen zichzelf als ‘duurzaam’ affichereren, staat niet op zichzelf. Elk zichzelf respecterend bedrijf wil dat. Ze doen hetzelfde als gisteren en eergisteren maar schenken koffie met havermelk in hernieuwbare bekertjes en noemen zichzelf trots duurzaam. U bent duurzaam, ik ben duurzaam, wij allen zijn duurzaam.

Het doet denken aan een bestseller van een halve eeuw geleden, *Ik ben oké, jij bent oké*. Ik heb het gelezen, adviezen van een psychiater over hoe je met de medemens moest omgaan, maar een kwalificatie waaraan iedereen voldoet, holt zichzelf uit. Mensen zijn vegetariër of omnivoor, ze zijn zwanger of niet. Een indeling moet een scheiding aanbrengen, anders is het geen indeling. In een oorlog zijn sommige mensen goed en anderen fout. Is iedereen oké, dan is het geen oorlog.

Begrippen als ‘groen’, ‘hernieuwbaar’ en ‘duurzaam’ zijn hol